

BETÆNKNING**Afgivet af Lovudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til Anordning om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af lov om dansk indfødsret.**

FremSAT af Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Arbejdsmarked, Familier og Indenrigsanliggender

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Aqqalu C. Jerimiassen, Atassut, formand
Medlem af Inatsisartut Kuno Fencker, Naleraq, næstformand
Medlem af Inatsisartut Karen-Marie Kyed Frederiksen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Bo Martinsen, Demokraatit
Medlem af Inatsisartut Nivi Rosing, Inuit Ataqatigiit

Udvalget har efter 1. behandlingen den 30. april 2026 under FM2026 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Formålet med forslaget er, at den gældende lovbekendtgørelse nr. 2307 af 8. december 2020 ajourføres, således at der tilnærmelsesvist er overensstemmelse mellem den i Grønland og i Danmark gældende lov om dansk indfødsret.

Med forslaget foreslås dermed en række ændringer helt eller delvist sat i kraft for Grønland med de ændringer, som de grønlandske forhold tilsiger.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Under førstebehandling af forslaget, fik forslaget umiddelbart bred tilslutning.

En smal modstand udtrykte bekymring for, hvorvidt forslaget medfører grundlæggende ændringer på området, og ikke kun ”tekniske ændringer”, som beskrevet i forslaget. Heri blev der blandt andet udtrykt bekymring for, at afgørelseskompetencen for fratagelse af statsborgerskab efter landsskadelig virksomhed overføres til ministeren på området.

Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagets begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at idet forslaget angår et sagsområde, som er under dansk kompetence, ses ingen økonomiske konsekvenser for Landskassen beskrevet.

Udvalgets bemærkninger til forslaget

Udvalget noterer sig, at forslaget omhandler, hvorvidt Grønlands Selvstyre tilslutter sig udkast til anordning om ikrafttræden for Grønland af forskellige love om ændring af lov om dansk indfødsret. Det er dermed ændringer, som allerede er vedtaget i Folketinget, som Inatsisartut skal tage stilling til, hvorvidt disse ændringer ligeledes helt eller delvist skal sættes i kraft for Grønland. Forslaget er med andre ord en ajourføring, hvor man søger at sikre, at reglerne i Grønland og Danmark så vidt muligt stemmer overens.

Udvalget noterer sig ligeledes, at fratagelse af statsborgerskab forudsætter, at den pågældende person har udvist en handlemåde, som er til alvorlig skade for landets vitale interesser, medmindre den pågældende derved bliver statsløs. Ved fratagelse af statsborgerskabet hos børn af sådanne personer, forudsættes det ligeledes, at barnet derved ikke bliver statsløs.

Udvalget er enige med Naalakkersuisut i, at reglerne om statsborgerskab af principielle og retlige grunde bør være de samme i hele riget, da besiddelse af dansk indfødsret har retsvirkninger, der gælder overalt i riget.

Udvalget noterer sig afslutningsvist, at de ændringer, som umiddelbart ikke er relevante for Grønland, ikke foreslås sat i kraft.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af Demokraatit, Inuit Ataqatigiit og Atassut indstiller forslaget til vedtagelse.
- Naleraq fremkommer med følgende mindretalsudtalelse:

Naleraq bemærker at Naalakkersuisut ikke har bemærkninger til en dansk lovpakke om statsborgerskab, fratagelse af statsborgerskab, børns retsstilling og Grønlands fremtidige statsretlige udvikling. Det finder vi stærkt kritisabelt.

Forslaget er ikke en teknisk rettelse. Det er en pakke af danske love vedtaget efter 2016, som Folketinget og danske borgere allerede har haft store diskussioner om, og som nu, uden dybere diskussion ønskes sat i kraft for Grønland.

Pakken indeholder blandt andet regler om at udlændinge- og integrationsministeren i Danmark kan fratage en person dansk statsborgerskab uden dom først, hvis ministeren vurderer, at personen har handlet til alvorlig skade for landets vitale interesser. Den regel har skabt hård politisk debat og alvorlig kritik fra FN-aktører.

Statsborgerskab er en grundlæggende retlig status, som ikke skal kunne fjernes ved en ministerbeslutning.

Naleraq ønsker også at beskytte børn, og børns statsborgerskab og retsstilling skal aldrig være en følgevirkning af voksnes handlinger eller ministerens vurderinger.

Indfødsret er et dansk ansvarsområde, som Grønland ikke kan overtage. Alligevel gælder danske ændringer ikke automatisk i Grønland. De skal sættes særskilt i kraft ved kongelig anordning. Det viser, at reglerne allerede kan tilpasses Grønland, blandt andet hvor grundlovsceremoni og indfødsretsprøve ikke skal sættes i kraft for Grønland. Når Danmark kan undtage Grønland fra dele af reglerne, så mener Naleraq at dette er et bevis på, at Danmark også kan give Inatsisartut reel kompetence til selv at fastsætte de regler og tilpasninger, der skal gælde for personer med bopæl og tilknytning til Grønland.

Derfor opfordrer Naleraq nu Naalakkersuisut til at afvise denne kongelige anordning og kræve en ny model, hvor Inatsisartut selv fastsætter reglerne for Grønland.

Inatsisartut skal selv fasttætte hvordan fælderne for indfødsret tilpasses til Grønland, hvor statsdannelse, det grønlandske sprog og vores Inuit-frænder i Canada, Alaska og andre Inuit-samfund skal stå centralt beskyttet i vores land.

På den baggrund kan Naleraq ikke støtte forslaget, og indstiller den kongelige anordning til forkastelse.

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Aqqalu C. Jerimiassen
Formand

Kuno Fencker
Næstformand

Karen-Marie Kyed
Frederiksen

Bo Martinsen

Nivi Rosing